

USKUTEČNĚNO:

POČASÍ:

Jesenice - Petrohrad - Kryry

Vodítkem k návštěvě této lokality je primárně stavba budoucího vodního díla Kryry na Podvineckém potoce. Výlet začneme v Jesenici, po jejíž prohlídce se vydáme cestou kolem Petrohradských skal k Petrohradu s řadou historických zajímavostí. Jendou z nich je i bývalý pivovar, kolem kterého se přiblížíme k silnici I/6, budoucí dálnici D6. Za ní se už dostáváme do prostoru vzdušné vodní hladiny budoucí vodní nádrže Kryry. My budeme postupovat nejprve podél Bíleneckého a později Podvineckého potoka, který nás přivede až k městu Kryry, na které bude jistě zajímavý výhled ze zdejší Schilerovy rozhledny.

Jesenice

Jesenice vznikla patrně během vnitřní české kolonizace ve 12. století. Jesenická oblast byla však zřejmě osídlena již v mladší době kamenné (neolitu), o čemž svědčí nálezy zbytků nádob starých téměř 7 tisíc let. První písemná zmínka o obci se váže k roku 1321, kdy je zmiňován vladyka Bořita z Jesenice (Borzuta de Gessennicz) sídlící na zdejší tvrzi. Na přelomu 14. a 15. století patřila Jesenice do petrohradského panství, jehož majitelem byl Petr z Janovic. Jan z Janovic dal Jesenici dvě významná privilegia sepsaná 31. prosince 1409 v latinském a českém opise. Jedním z privilegií byla udělena městská práva (zřízení soudu, právo vařit pivo, místní kat atd.). Také erb pánů z Janovic: polcená stříbrno-červená orlice se dostala do znaku dnešního města. Za Volfa a Jetřicha z Gutštejna se na Jesenicku začalo rozvíjet rybníkářství. Na zdejším Rakovnickém potoce byla vybudována soustava rybníků, jejichž stavitelem byl Jakub Krčín, proslulý stavbou rybníků v jižních Čechách. Dne 11. března 2008 byl obci obnoven status města.

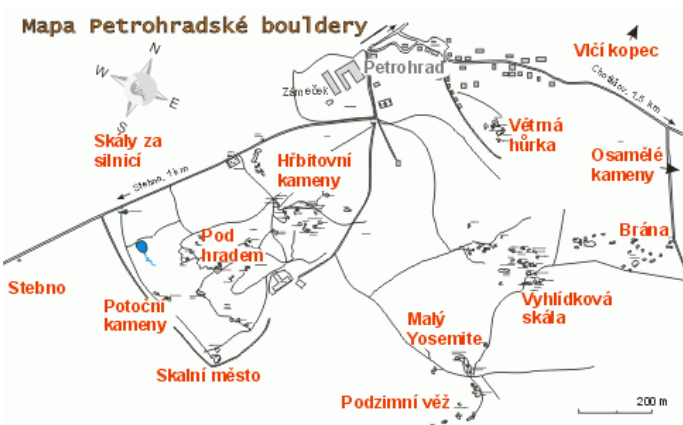
Zdejší zajímavosti:

Bývalá synagoga, areál kostela sv. Petra a Pavla, barokní fara, sousoší Nejsvětější Trojice, Boží muka a smírčí kříže na náměstí, Vlastivědné muzeum, muzeum Jesenická továrna

Petrohradské skály

Fakultativně odbočka k bývalé Švýcarské hájovně. Kaplička Guschel-Marterl. Volná kopie zaniklé kapličky, u které údajně strašilo.

Vlastní Petrohradské skály se rozkládají mezi a v okolí vrcholů Špičnick a Spálený vrch. Jsou tvořeny žulovým masivem, především balvany a stěnami o výšce max. 18 metrů. Tyto masivy pokračují i kolem Ovčích vrchu v blízkosti hradu Petršpurk.

Petršpurk

Vzhledem k torzovitosti dochovaných stavebních článků není původní stavební podoba Petrohradu jasná. Vzhledem k existenci okrouhlého bergfritu v severovýchodním průčelí hradu nad přístupovou cestou je zřejmé, že se jednalo o hrad bergfritového typu.[7] Do hradu se vstupovalo čtverhrannou věží. Hrad se pravděpodobně dělil na dolní a horní část. Dolní byla zplanýrována v polovině 17. století při budování okrouhlé kaple Všech svatých, postavené v roce 1652.[8] Ta je dnes jedinou dominantou místa, kde hrad stával. Z dolní části hradu zbyla sklepní část bergfritu před kaplí, odděleného od hradu příkopem a přístupným zřejmě po padacím mostě. Západně v bezprostředním sousedství kaple se dochovaly zbytky podsklepené, volně stojící budovy. Dále na západ od ní pak zbytky vstupní věže. V horní části stál zřejmě palác. Na jeho místě byla v 19. století postavena romantická zřícenina se

schodištěm na vyhlídku. Z obvodového opevnění horního hradu se dochovaly fragmenty zdiva.

Fakultativně pod hradem Dračí sluj.

Petrohrad

Pod hradem se nachází naučná stezka Cesta českých svatých. Stezka je lemována plastikami českých svatých, které vytvořil místní občan Petr Kunc. Poslední kámen je prázdný a nechává prostor k zamyšlení o našem vlastním životě.

Název obce Petrohrad se odvozuje od jména Petra z Janovic, který byl majitelem zdejšího panství v letech 1358 – 1371 a který je považován za zakladatele zdejšího hradu Petrohradu (Petršpurku).[2] Petr z Janovic v roce 1374 skoupil okolní statky a ty od onoho roku vlastnili jeho synové Purkart, Jenec, Jetřich a Petr.

Zámek Petrohrad

Původním panským sídlem petrohradského panství byl gotický hrad nad vesnicí. Poté, co v polovině šestnáctého století zpusťl, si nechal Jaroslav Libštejnský z Kolovrat okolo roku 1560 postavit na jihozápadním okraji vesnice renesanční zámek. Po Jaroslavově smrti roku 1595 Petrohrad zdědil Jaroslav mladší Libštejnský z Kolovrat. Ten zemřel roku 1619, a přestože své jmění odkázal manželce a synům, byly dvě třetiny jeho majetku zabaveny za to, že se zúčastnil stavovského povstání. K petrohradskému panství odhadnutému na 55 955 kop míšeňských tehdy patřily zámek se dvorem, tři části městečka Jesenice, Chlumčany, Chotěšov, Černčice, Bílenec, Krty, Drahouš, Bukov a Vrbice. Vše koupil v roce 1622 Heřman Černín z Chudenic.

Na počátku třicetileté války byl zámek vypálen. Roku 1651 zámek zdědil Heřmanův synovec Humprecht Jan Černín, který nechal provést poválečné stavební úpravy, a po něm panství v letech 1682–1710 převzal jeho syn Heřman Jakub Černín. Za něj byl zámek v letech barokně přestavěn podle projektu architekta Giovanniho Alliprandiho. V barokních úpravách zámku pokračoval také jeho syn František Josef Černín a v letech 1747–1752 vnuk Vojtěch Černín.[2]

Na konci osmnáctého století nechal Jan Rudolf Černín založit mezi zámkem a zříceninou hradu rozsáhlý anglický park. Evžen Černín roku 1864 přesunul pivovar z jižního zámeckého křídla do samostatného objektu navrženého architektem Josefem Zítkem a na místě původního vybudovat obytné místnosti. Roku 1915 zámek vyhořel, ale byl opraven. Černínům patřil až do roku 1945, kdy ho převzal stát a byla v něm zřízena psychiatrická léčebna.

Trojkrídlý patrový zámek na půdorysu ve tvaru písmenu U se otevírá do čestného dvora. Severovýchodní křídlo je renesanční, zbylá dvě barokní. V průčelí severovýchodního křídla stojí dvoupatrová věž s polopatrem a štítem zakončeným „vlaštovčími ocásky“. Vedle věže se nachází zazděný půlkruhový bosovaný portál. Na protější straně budovy upravené v novogotickém a novorenesančním slohu a obrácené do nádvoří stojí arkýř na hranolové noze. Před hlavní průčelí severovýchodního křídla je na nádvoří straně předsazen pětiosý rizalit členěný vysokými pilastry a zdobený atikou s vazami. Před průčelí středního traktu předstupuje sedmiosý rizalit, do jehož patra vede dvouramenné schodiště zdobené vazami. Nad prostředními třemi okny se zdvihá tympanon. V jednom z nároží se nachází kostel svatého Vavřince, který vznikl úpravou obytných pokojů jako zámecká kaple v první polovině devatenáctého století.

V zámeckém areálu se rovněž nachází historické zámecké skleníky, sýpka, zvonička, zahradní domek. Naproti zámku se nachází vrchnostenský statek a zrekonstruovaný Vesnický dům. Při cestě, nedaleko dřevěného kříže bývala špitální kaple Nejsvětější trojice.

Směrem na sever se u Finklova rybníka nachází pozůstatky bývalého pivovaru z roku 1864 a blíže rybníku bývalá pivovarská vodárna.

I/6 a D6

Za areálem pivovaru odbočíme vpravo přes zalesněnou stráž se dostaneme k silnici I/6 spojující Prahu a Karlovy Vary. Zhruba v místech, kde budeme přecházet tuto celkem frekventovanou silnici ji bude křížit i plánovaná dálnice D6.

Vodní dílo Kryry

Až za silnici I/6 a budoucí dálnici D6 k bývalému pivovaru bude zasahovat vzduť vodní hladiny budoucího vodního díla Kryry. To zaplaví jak část údolí Bílenceckého potoka, do kterého po překročení silnice vstoupíme, tak i především Podvineckého potoka, který dále pokračuje ke Kryrům. My pokračujeme po pravé straně zamýšleného díla s hlavou asi tak 5 metrů pod hladinou. Cestou míjíme bunkry bývalé pevnostní linie až k usedlosti Kněžek. Budoucí přehrada bude zabíhat ještě dále až k rybníku, který pohltí. My však zahneme vlevo a pod pravým svahem pokračujeme dále, zatímco na levé straně údolí se nachází bývalá cihelna z roku 1886, jejíž provoz byl ukončen roku 1964. Kousek před místem, kde ze silnice odbočíme po zelené vpravo, která nás zavede

až do Kryr, se bude nacházet hráz budoucí přehrady.

Schillerova rozhledna

Zelená turistická nás zavede až do okraj Kryr, kde po naučné stezce, kterou lemují Sedm zastavení bolesti Panny Marie vystoupáme pod vrchol Na Výhledech, kde se nachází Schillerova rozhledna.

Křížová cesta Sedm zastavení bolesti Panny Marie v Kryrech se datuje od 14. září 1764 a její zastavení tvořily oltářiky vytesané z místního červeného pískovce. Původní pískovcová zastavení však dlouho chátrala a nakonec zůstala rozvalená a zarostlá podél cesty a až do roku 2014, kdy město původní křížovou cestu obnovilo, zbytky původních zastavení očistilo a doplnilo o nová, skromnější zastavení v podobě dřevěného kříže. Křížová cesta se tak dočkala obnovy přesně po 250 letech od svého vzniku.

Cihlová rozhledna z let 1905 až 1906 stojí na místě bývalého hradu Kozihradu a byla vybudována k příležitosti stého výročí úmrtí německého básníka Friedricha Schillera, po kterém je i pojmenována a jehož pamětní deska je umístěna v přízemí. Okolní České Středohoří, Doupovské a Krušné hory můžete pozorovat ze tří vyhlídkových plošin ve výšce 10, 22 a 27 metrů.

V okolí současné rozhledny stával i dnes zcela zaniklý Kozí hrad, založený zřejmě počátkem 14. století Albrechtem z Ervěnic, na přelomu 14. a 15. století v majetku pánů z Janovic, kteří ho opustili. Roku 1483 uváděn jako pustý. Poslední zmínka o hradu roku 1577 za Mikuláše z Lobkovic.

Dále je zde plastika Havraní kámen či kříž připomínající poutní místo před vchodem do rozhledny.

Kryry

Po pěšině sestoupíme od rozhledny do Kryr ke kostelu Narození Panny Marie, kde míváme kámen Schillerova parku. U mostu přes říčku Blšanku se nachází novogotický památník postavený po povodni, která v r. 1872 zničila v obci mnoho domů a při které zahynula řada lidí. K prudkosti povodně přispělo protržení hrází několika rybníků.

Odtud zamíříme už jen na nádraží.

Doprava

Plzeň - Jesenice

SO i NE: 8:04-9:31, 10:04-12:18 (GW Train+ČD)

Kryry-Plzeň

SO i NE: 12:34-13:52, 14:34-15:52, 16:34-17:52, 18:34-19:52, 20:34-21:52 (GW Train Regio)

Turistické známky

1175 - Vlastivědné muzeum Jesenice

2552 - Kaple Všech svatých, Petrohrad

873 - Schillerova rozhledna - Kryry

Ultravrcholy

žádné

Parametry trasy

17,8 km, 5:23 hod.

